Gemeente Raalte

Collegevoorstel

Onderwerp	Voortgang kerkenvisie
Zaaknummer	12510-2021
B&W vergadering	16 februari 2021
Integrale advisering	Vincent Breen, Justin Hendriks, Henny Huis in 't Veld, Henry van Rossum, Karin Gerner, Sanne van 't Erve
Portefeuillehouder	Dhr. F. (Frank) Niens
Voor informatie	Jetty Looijenga en Truus Klein Wolterink

Bestuurssamenvatting

Met dit voorstel willen we u informeren over de uitkomsten van de verkennende gesprekken die gevoerd zijn om de situatie van de kerken in de gemeente Raalte in beeld te brengen en het vervolg ervan.

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de uitkomsten van de gevoerde gesprekken in het kader van de kerkenvisie;
2. In te stemmen met de voorgestelde rol en werkwijze van de gemeente;
3. De bijgevoegde informatienotitie aan de raad vast te stellen en aan te bieden aan de gemeenteraad.

Besluit

Inleiding

In Nederland is sinds de jaren zestig een trend gaande dat steeds minder Nederlanders lid zijn van een kerk. De ontkerkelijking neemt toe, ook in de gemeente Raalte. Daardoor zijn er minder vrijwilligers en kan de kerk een steeds kleinere maatschappelijke rol vervullen. De ontkerkelijking heeft ook financiële consequenties. Met name het in stand houden en onderhouden van de kerkelijke gebouwen, een belangrijk onderdeel van ons cultureel erfgoed, komt onder druk te staan. Mede naar aanleiding van vragen uit de gemeenteraad is verkend hoe de daadwerkelijke situatie in de gemeente Raalte is. Om hier zicht op te krijgen zijn gesprekken gevoerd met de eigenaren van de kerkgebouwen, veelal kerkelijke gemeenten. De gesprekken hebben een goed beeld opgeleverd

van de stand van zaken. De toekomst van de kerkgemeenschappen in de gemeente is niet erg rooskleurig voor wat betreft het aantal leden en vrijwilligers. Met name in de Rooms Katholieke kerk zijn de problemen groot.

Samenvatting uitkomsten gesprekken
De toekomstverwachting van de kerken in de gemeente Raalte is verschillend. Binnen 5 jaar worden 6 dorpskerken van de parochie Heilig Kruis aan de eredienst onttrokken. De kerkgebouwen zullen niet meer onderhouden worden en er zal gezocht moeten worden naar een andere invulling van de gebouwen om te voorkomen dat op termijn de kerkgebouwen in verval raken.
De katholieke kerk in Heino en die in Lierderholthuis vallen onder de Emmanuelparochie. Hier is sluiting de eerste vijf jaar niet aan de orde.
In de protestantse gemeenten van Raalte en Heino wordt de kerkgang weliswaar minder en neemt het aantal actieve leden ook af, maar is de verwachting dat de komende 10 à 20 jaar hun bestaansrecht niet in het geding is.
In de protestantse kerken mogen ook andere activiteiten in de kerkgebouwen plaatsvinden dan kerkdiensten. Hiermee kunnen er extra inkomsten worden gegenereerd. Ook worden er extra inkomsten gegenereerd door het verpachten van gronden en de verhuur van panden.
NGKV De Regenboog in Laag Zuthem beraadt zich nader op de toekomst, omdat hun kerkgebouw in slechte staat van onderhoud verkeert.
Het bestuur van de moskee denkt de komende 20 jaar zonder hulp door te kunnen.
De synagoge is in particulier eigendom en in gebruik als spiritueel centrum.
De Joodse Gemeente Raalte maakt gebruik van de synagoge en wil de synagoge graag te zijner tijd kopen.

Rollen gemeente
De gesprekken over de toekomst van de kerkgebouwen en de mogelijkheden voor een zinvolle en duurzame toekomst voor de gebouwen is een zaak tussen het parochiebestuur / kerkbestuur en de parochianen / leden van de kerk. Daarnaast neemt in de buurtdorpen ook het Plaatselijk Belang een (coördinerende) rol hierin.

Op basis van de gevoerde gesprekken zien we als rollen van de gemeente in dit proces:
1. meedenken over toekomstige invulling van aan de eredienst onttrokken kerkgebouwen met de kerkeigenaren en de dorpen;
2. financieel bijdragen aan haalbaarheidsonderzoek en aan bouwkundig onderzoek.

Wat betreft het meedenken met het uitwerken van de ideeën is onderscheid te maken tussen Raalte dorp en de andere dorpen. In de buurtdorpen worden werkgroepen ingesteld om ideeën op te halen, waar Plaatselijk Belang een (coördinerende) rol in heeft. De werkgroepen kunnen vanuit de gemeente worden ondersteund door een contactambtenaar en een ruimtecoach. Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat dit binnen de bestaande uren opgevangen kan worden.
In Raalte Dorp (Pauluskerk) ontbreekt deze coördinatie (er is geen Plaatselijk Belang) en lijkt de opgave complexer. In eerste instantie kunnen ook hier een contactambtenaar en ruimtecoach ondersteunen.
Mocht uit de gesprekken blijken dat de opgave breder is, dan gaan we opnieuw in gesprek over de rol en ondersteuning van de gemeente.

Beoogd effect
Kennis te nemen van de uitkomsten van de verkennende gesprekken en op basis hiervan in te stemmen met de voorgestelde werkwijze en de gemeenteraad te informeren omtrent de toekomstverwachting van de kerken in de gemeente Raalte.

Argumenten
1. *Door in te stemmen met de informatienotitie en de voorgestelde werkwijze voldoen wij aan de voorwaarden voor de aangevraagde decentralisatie-uitkering, is de voortgang van het proces geborgd en wordt invulling gegeven aan de ondersteunende / faciliterende rol van de gemeente in dit proces.*

De verkennende gesprekken zijn uitgevoerd met als doel aan de hand daarvan te bepalen welk vervolg hieraan gegeven moet worden, zoals het opstellen van een uitgebreide kerkenvisie. Aan de hand van de gevoerde gesprekken lijkt hiertoe vooralsnog geen noodzaak te zijn. De vragen zijn praktisch van aard en de gesprekspartners voor wat betreft de toekomst van de kerk zijn de parochie- / kerkbesturen en de parochianen / inwoners van de dorpen. Van de gemeente wordt gevraagd om mee te denken, te ondersteunen en waar nodig te faciliteren en financieel bij te dragen in bijvoorbeeld een onderzoek naar de technische staat van een gebouw in relatie tot haalbaarheid van de ideeën die er zijn. Op deze wijze behoudt de gemeente de rol van neutrale partner in dit proces.

Duurzaamheid
Samen met de kerkeigenaren denken we mee over de toekomstige duurzame invulling van de kerkgebouwen.

Kanttekeningen
-

Financiën
Voor de financiële bijdragen voor de haalbaarheidsonderzoeken en bouwkundige onderzoeken wordt voorgesteld om in 2021, 2022 en 2023 € 25.000 beschikbaar te stellen. Voor 2021 kan gebruik worden gemaakt van de decentralisatie-uitkering integrale lokale kerkenvisies die in december 2020 is aangevraagd. Eind mei 2021 volgt bericht of de aanvraag gehonoreerd is. De bijdrage voor 2022 en 2023 worden bij de kadernota 2022/begroting 2022 opgevoerd.

Vervolg
Het ter kennisname verzenden van de informatienotitie aan de raad. Alle gesprekspartners worden uitgenodigd voor een gezamenlijke terugkoppeling.

Communicatie
Na goedkeuring wordt de informatienotitie ter kennisname gestuurd naar de gemeenteraad.

Bijlagen

Bijlage	Informatienotitie raad